

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 8PP/60/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123012304
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Caban, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2023:2123012304.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v konaní pred samosudcom JUDr. Jozefom Cabanom, PhD., v trestnej veci odsúdeného: P. R., nar. XX.XX.XXXX v K., trvale bytom T. XXX/XX, Q., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 16.08.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, § 67 ods. 1 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd žiadosť odsúdeného: P. R., nar. XX.XX.XXXX v K., trvale bytom T. XXX/XX, Q., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený:

- rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 14.09.2018, sp. zn. 1T/15/2018,
z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 13.07.2023 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh odsúdeného: P. R., nar. XX.XX.XXXX . v K., trvale bytom T. XXX/XX, Q., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. V čase rozhodovania o návrhu odsúdeného odsúdený vykonával trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 14.09.2018, sp. zn. 1T/15/2018, vo výmere 6 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia za obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona.

Odsúdený vo svojom návrhu konštatoval splnenie podmienok pre podmiennečné prepustenie, vykonal 3 trestu, prejavil sebareflexiu, kritický postoj k trestnému činu a záujem o nápravu. Poukázal na disciplinárne tresty, ktoré však pozahľadzoval, nakoľko nadobudol aj disciplinárne odmeny. Zapájal sa do pracovného procesu, na oddiele vykonával funkciu disciplína a poriadok, absolvoval protitoxikologické liečenie. Je prvý krát trestaný a aj vo výkone trestu, má rodinné zázemie a možnosť zamestnať sa.

Súd vo veci nariadil a vykonal verejné zasadnutie.

Prokurátor na verejnom zasadnutí uviedol (krátene), že navrhuje žiadosť odsúdeného zamietnuť pre nesplnenie prvej materiálnej podmienky. Poukázal na charakter trestnej činnosti, hodnotenie riaditeľa, a že odsúdený dosiahol iba jednu odmenu, čo je vzhľadom na dĺžku vykonaného trestu málo. Uviedol, že odsúdený len čiastočne plní ciele stanovené programom zaobchádzania, resocializačná prognóza je nepriaznivá, a riaditeľ odsúdeného neodporúča podmiennečne prepustiť.

Obhajca na verejnom zasadnutí uviedol (krátene), že namieta správnosť a zákonnosť hodnotenia. Ďalej uviedol, že odsúdený napĺňa podmienky pre podmiennečné prepustenie, vykonal 3 trestu, vykonal protitoxikomanické liečenie. Ďalej poukázal na pozitívne časti hodnotenia odsúdeného, ktoré nemajú korešpondovať so záverom hodnotenia, podľa ktorého riaditeľ neodporúča odsúdeného podmiennečne prepustiť. Disciplinárne previnenie malo súvis s protitoxikomanickým liečením, ktoré na odsúdeného nevlývalo pozitívne. Odsúdený sa po celú dobu výkonu trestu snažil pracovať, zmysluplne tráviť voľný čas, chce s družkou viesť riadny život, starať sa o deti. Doterajší výkon trestu bol pre odsúdeného dostatočným poučením. Navrhol žiadosti odsúdeného vyhovieť, podmiennečne ho prepustiť, eventuálne určiť skúšobnú dobu, ochranný dohľad probačného a mediačného úradníka, prípadne primerané povinnosti a obmedzenia.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol (krátene), že ľutuje svoj čin, chcel by dostať šancu na prepustenie, pracovať a viesť riadny život.

Na verejnom zasadnutí boli vykonané dôkazy, a to: rozsudok Okresného súdu Nitra zo dňa 14.09.2018, sp. zn. 1T/15/2018, hodnotenie odsúdeného a skrátený výpis klienta, lustrácia v registri obyvateľov (RO), lustrácia ZVJS, odpis registra trestov (RT).

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou najmä vyplýva, že odsúdený bol dňa 02.10.2018 premiestnený do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou na ďalší výkon trestu. Od 03.04.2019 do 09.09.2019 bol premiestnený na oddiel špecializovaného zaobchádzania za účelom výkonu súdom nariadeného ochranného protitoxikomanického liečenia ambulantnou formou. Po výkone liečenia bol umiestnený späť na oddiel s diferenciačnou skupinou „B“. Pre neplnenie cieľov stanovených programom zaobchádzania bol dňa 27.07.2022 umiestnený na oddiel s diferenciačnou skupinou „C“, kde sa nachádza aj v súčasnosti. Správanie a vystupovanie menovaného počas výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody v predchádzajúcom ústave bolo na požadovanej úrovni. Pokyny príslušníkov rešpektoval, interné normy dodržiaval. Disciplinárne odmenený, ani disciplinárne potrestaný tu nebol. Pracovne zaradený nebol. Správanie a vystupovanie menovaného počas pobytu v tunajšom ústave bolo spočiatku na požadovanej úrovni. Neskôr však nastúpil výraznejší nepriaznivý trend. Je zaevidované, že nerešpektoval časový rozvrh dňa, opakovane porušoval liečebný režim úseku ochranných liečení, fajčil mimo vyhradený priestor, užil návykovú látku THC a jemu nepredpísaný psychoaktívny liek za účelom intoxikácie organizmu. Na základe uvedeného bol premiestnený do kolektívu odsúdených s diferenciačnou skupinou „C“. Po zaradení na oddiel s diferenciačnou skupinou „C“ sa jeho správanie relatívne stabilizovalo, je evidovaný nedostatok menej závažného charakteru, keď bol neustrojený. Pokyny a príkazy príslušníkov sa snaží plniť a rešpektovať. Výkonom funkcie z radov odsúdených poverený nie je. Doposiaľ bol jedenkrát disciplinárne odmenený a to dňa 15.10.2021 - pochvalou za plnenie pracovných povinností. Má vykázaný jeden disciplinárny trest zo dňa 21.07.2022 - celodenné umiestnenie do uzavretého oddielu na dobu 10 dní za porušenie zákazu simulovania a sebapoškodzovania. Voľný čas sa snaží využívať zmysluplne. Odsúdený bol v tunajšom ústave pracovne zaraďovaný na viacerých pracoviskách podľa potrieb ústavu. Naposledy bol pracovne zaradený od 24.03.2022 do 27.07.2022 na pracovisku v ústave s dohľadom, odkiaľ bol vyradený z dôvodu zmeny diferenciačnej skupiny. Jeho pracovná morálka na jednotlivých pracoviskách bola hodnotená na priemernej úrovni. Aktuálne nie je pracovne zaradený z dôvodu nedostatku vhodných pracovných príležitostí. Podľa potreby a určenia sa ochotne zapája do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích priestorov oddielu a ústavu. Menovaný vyrastal v úplnej rodine. Má trinásť súrodencov. Po absolvovaní základnej školy pokračoval v ďalšom štúdiu na strednom odbornom učilišti v odbore kuchár, no v treťom ročníku štúdiu predčasne zanechal. Pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody pracoval na rôznych robotníckych pozíciách. Odsúdený je slobodný, bezdetný. Vyživovaciu povinnosť si nehlásil. Žije v konkubináte so G. S.. Kontakt vo výkone trestu odňatia slobody udržiava dostupnými formami s primárnou rodinou, družkou a jej deťmi. Odsúdený bol zaradený do skupinových foriem zaobchádzania počas výkonu súdom nariadeného ochranného protitoxikomanického liečenia ambulantnou formou na oddiele špecializovaného zaobchádzania, kde sa zúčastňoval skupinovej psychoterapie doplnenej o pomocné terapeutické metódy. V individuálnej práci je vedený k akceptácii legislatívnych noriem, rozvíjanie kritického myslenia s anticipáciou dôsledkov svojho konania. Pozornosť sa taktiež venuje prípadnému zneužívaniu psychoaktívnych látok. Je motivovaný k aktívnemu tráveniu voľného času a udržiavaniu fungujúcich sociálnych kontaktov s rodinou. Možno konštatovať, že odsúdený čiastočne plní ciele stanovené programom zaobchádzania. Resocializačná prognóza je nepriaznivá na základe

vysokého rizika recidívy trestnej činnosti. V súčasnosti nie je v pedagogickej dokumentácii voči menovanému evidované ďalšie trestné konanie. Odsúdený má Okresným súdom Nitra (1T/15/2018) nariadený ochranný dohľad v trvaní jeden rok. Na základe uvedených skutočností riaditeľ konštatuje, že odsúdený nepreukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie a neodporúča ho podmiennečne prepustiť.

Zo skráteného výpisu klienta vyplýva dátum možného podmieneného prepustenia 02.11.2022, a že odsúdený bol súdne trestaný 1 krát.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má v registri trestov 2 záznamy, a to z roku 2005 za majetkovú trestnú činnosť; na páchatel'a sa hľadí, akoby nebol odsúdený, a z roku 2018 za drogovú trestnú činnosť - uložený 6 ročný nepodmienený trest odňatia slobody.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienené prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmienenom prepustení prihliadne súd aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 67 ods. 1 Trestného zákona, osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenej na doživotie môže byť podmiennečne prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky, a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie sa a skutočnosť, že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienené prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmienené prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmienenom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmienenom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmienenom prepustení viedol riadny život. Sú

tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmieneného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Uplatnenie fikcie neodsúdenia, čo znamená, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmienenom prepustení z výkonu trestu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Rozhodnutie o podmienenom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody podľa § 66, § 67 ods. 1 Trestného zákona ku dňu 02.11.2022. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 16.08.2023 je táto podmienka splnená.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, podľa názoru súdu splnená nie je.

Súd je toho názoru, že splnenie tejto podmienky je potrebné skúmať s poukazom na správanie odsúdeného počas celého výkonu trestu odňatia slobody, trend tohto správania, ako aj s poukazom na povahu trestnej činnosti, za ktorú odsúdený vykonáva trest.

Odsúdený síce je vo výkone trestu odňatia slobody prvýkrát, avšak vykonávaný trest mu bol uložený za obzvlášť závažný zločin - zároveň spáchaný závažnejším spôsobom konania po dlhší čas a na viacerých osobách, teda za najzávažnejší druh trestnej činnosti. Preto je potrebné posudzovať správanie odsúdeného prísnejšie oproti odsúdenému, ktorý by vykonával trest napr. za prečin.

Odsúdený vykonáva trest odňatia slobody v Ústave Hrnčiarovce nad Parnou od 02.10.2018, a od tohto dňa doposiaľ má evidovanú len jednu disciplinárnu odmenu dňa 15.10.2021 - pochvalu za plnenie pracovných povinností. Neskôr po udelení disciplinárnej odmeny mu bol udelený dňa 21.07.2022 disciplinárny trest - celodenné umiestnenie do uzavretého oddielu na dobu 10 dní za porušenie zákazu simulovania a sebaoškodzovania. Uvedené svedčí o tom, že správanie odsúdeného sa zhoršilo, a doposiaľ sa nezlepšilo. Súd v tomto smere poukazuje aj na ďalšie konštatovanie riaditeľa, podľa ktorého odsúdený nerešpektoval časový rozvrh dňa, opakovane porušoval liečebný režim úseku ochranných liečení, fajčil mimo vyhradený priestor, užil návykovú látku THC a jemu nepredpísaný psychoaktívny liek za účelom intoxikácie organizmu. Z tohto dôvodu bol premiestnený do kolektívu odsúdených s diferenciačnou skupinou „C“, kde sa nachádza aj v súčasnosti.

Z hodnotenia je evidentné, že v správaní odsúdeného sa vyskytlo viacero nedostatkov závažného charakteru, a to aj potom, ako vykonal ochranné liečenie, a ako mu bola udelená disciplinárna odmena, čo znamená, že v správaní odsúdeného badať negatívny trend, ktorý trvá aj v súčasnosti, o čom svedčí skutočnosť, že odsúdený si nevytvoril podmienky ani pre zmenu oddielu do oddielu s diferenciačnou skupinou „B“.

Pokiaľ obhajoba poukazovala na pozitívne časti hodnotenia odsúdeného, súd je toho názoru, že ide najmä o časti, ktoré skôr svedčia o adaptácii odsúdeného na podmienky výkonu trestu odňatia slobody. V

správaní odsúdeného vo výkone trestu absentuje jeho vlastný záujem a iniciatíva, ktoré by sa premietli do jeho aktívneho správania, z ktorého by bolo možné pozorovať jeho snahu o preukázanie polepšenia. U odsúdeného, s poukazom aj na závažnosť trestnej činnosti, sa vyžaduje aktívne správanie, t. j. vyvíjanie vlastnej aktivity nad rámec bežného plnenia povinností podľa ústavného poriadku. Inak povedané, bežné správanie odsúdeného, ktoré sa od odsúdených v ústave vyžaduje, a na ktoré sú odsúdení povinní podľa ústavného poriadku, je nedostatočné pre preukázanie prvej materiálnej podmienky, pokiaľ správanie odsúdeného neobsahuje aktivity a konanie nad rámec tohto očakávaného štandardu. U odsúdeného sú však konštatované nedostatky aj v tomto bežnom správaní, čo napokon viedlo k záveru riaditeľa ÚVTOS, ktorý neodporúča podmieničné prepustenie odsúdeného.

Na základe všetkých uvedených skutočností dospel súd k záveru, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním nepreukázal polepšenie, preto nemožno konštatovať splnenie prvej materiálnej podmienky.

Pokiaľ obhajoba uvádzala, že disciplinárne previnenie malo súvis s protitoxikomanickým liečením, k tomu súd uvádza, že odsúdený protitoxikomanické liečenie vykonával od 03.04.2019 do 09.09.2019, a posledný disciplinárny trest má zo dňa 21.07.2022, teda takmer 3 roky po tomto liečení. Je zrejmé, že k nedostatkom v správaní odsúdeného došlo aj bez súvisu s protitoxikomanickým liečením, preto táto argumentácia obhajoby nemôže zvrátiť záver o nesplnení prvej materiálnej podmienky.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru súdu splnená nie je. Pretože nie je splnená prvá materiálna podmienka, zo svojej podstaty nemôže byť splnená ani druhá materiálna podmienka, pretože ak nie je preukázané polepšenie odsúdeného, potom platí, že od odsúdeného nemožno očakávať vedenie riadneho života v prípade jeho prepustenia na slobodu. Keďže pre nesplnenie prvej materiálnej podmienky nemôže byť splnená druhá materiálna podmienka, nie je daný dôvod na to, aby sa súd bližšie zaoberal splnením druhej materiálnej podmienky. Argumentácia odsúdeného a obhajoby (záujem o prácu a rodinný život po prepustení), sa týkajú práve druhej materiálnej podmienky, a keďže nie je preukázané splnenie už prvej materiálnej podmienky, nie je daný dôvod, aby súd bližšie hodnotil dôkazy týkajúce sa druhej materiálnej podmienky.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie a vyššie uvedené skutočnosti a úvahy súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, teda tak, že návrh odsúdeného na podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.